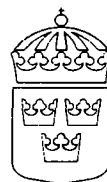


# Bostadsutskottets yttrande

1990/91:BoU3y

En miljöbalk



1990/91  
Bou3y

---

## Till jordbruksutskottet

Jordbruksutskottet har den 21 mars 1991 beslutat bereda bostadsutskottet tillfälle att avge yttrande över proposition 1990/91:90 i den del som avser miljöbalken jämte motionerna 1990/91:Jo751 (mp) yrkande 8 och 1990/91:Jo792 (c) yrkande 2.

## Propositionen

Frågan om en miljöbalk och om den framtida miljölagstiftningens uppbyggnad behandlas i propositionen i olika avsnitt och ur skilda aspekter. Relevant för bostadsutskottet är främst om naturresurslagen (NRL) skall ingå i en miljöbalk och om det kan anses erforderligt och lämpligt att nu i olika avseenden revidera de delar av balken som närmast kommer att motsvara NRL. Den del av propositionen som med denna avgränsning kan anses falla inom bostadsutskottets beredningsområde är kapitel 6 Miljölagstiftningen i framtiden, avsnitten 6.1 och 6.2 (prop. s. 127–134).

I propositionen anförs i denna del sammanfattningsvis följande.

Miljöskyddskommitténs fortsatta arbete skall ta sikte på att samlas miljölagarna i en miljöbalk. Kommittén har i betänkandet Miljölagstiftningen i framtiden (SOU 1991:4) föreslagit en samordning av vissa lagar till en enhetlig miljölag. Samordningen bör främst avse vad som kan betecknas som skyddslagstiftning, nämligen miljöskyddslagen (1969:387), hälsoskyddslagen (1982:1080), lagen (1985:426) om kemiska produkter, renhållningslagen (1979:596), lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten, lagen (1976:1054) om svavelhaltigt bränsle och lagen (1983:428) om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark. Även sådana regler i lagen (1979:425) om skötsel av jordbruksmark som rör miljöhänsynen bör enligt kommittén inordnas i lagen.

Vad gäller den lagstiftning som rör bostadsutskottets beredningsområde — förutom NRL även plan- och bygglagen (PBL) — anför kommittén att bl.a. PBL nyligen tillkommit efter mycket tidsödande lagstiftningsarbete. Att på nytt ta upp den tekniska utformningen av PBL skulle medföra ytterligare arbete som inte är motiverat.

När det gäller NRL redovisar kommittén att lagen innehåller grundläggande hushållningsbestämmelser i 2 kap. 2 och 3 §§ som avser skydd mot ingrepp i miljön i områden som har särskilt skyddsvärde. Också 4 kap. som behandlar regeringens prövning av stora industrianläggningar hör nära samman med miljöskyddets intressen. Det bör dock beaktas, anför kommittén, att hushållningsbestämmelserna i lagen inte i första hand tar sikte på att tillgodose miljöskyddsintressena. Bestämmelserna tillgodoser i minst lika hög grad exploateringsintressen och andra intressen som med fog kan sägas vara motstående till miljöskyddsintressena. En utbrytning av viktiga delar ur lagen skulle rycka sönder helheten och försvåra bl.a. kommunernas planering. Bestämmelserna i naturresurslagen bör därför inte till någon del föras över till en ny samlad miljölag. Kommittén har dock framhållit att man inte ser några stora tekniska svårigheter att arbeta in de delar av naturresurslagen som anknyter till miljöskyddet i en samlad miljölag.

I propositionen anges (s. 131–134) under avsnittet Regeringens överväganden att ambitionen för miljöskyddskommitténs arbete bör vara att inordna den centrala miljölagstiftningen i en samlad lag, en miljöbalk. Alla lagar som i första rummet avser att bevara, skydda och förbättra tillståndet i miljön, att garantera medborgarna rätten till en ren och hälsosam miljö och att säkerställa en långsiktigt god hushållning med naturresurserna bör därför samlas i en miljöbalk. Ett sådant synsätt är enligt regeringens uppfattning också naturligt i ett internationellt sammanhang.

Beträffande NRL anför i propositionen att föreskrifter motsvarande NRL som brukar betecknas som en paraplylag i en samlad lagstiftning bör överordnas de olika i miljöbalken särskilt behandlade verksamheterna. Härigenom åstadkoms också en naturlig koppling mellan de olika intressen i fråga om miljöhänsyn och exploatering som kan stå mot varandra. Denna intresse motsättning har alltid funnits som en bakgrund i all lagstiftning med sikte på att värna miljövardens intressen.

Regeringen gör den bedömningen att det övergripande ansvaret på myndighetsnivå för de frågor som regleras i plan- och bygglagen och naturresurslagen bör ligga på samma myndighet.

I kapitlet om miljökonsekvensbeskrivningar i propositionen redovisar regeringen skälen för att infoga föreskrifter om sådana beskrivningar i NRL. Regeringen har i samma avsnitt också redovisat hur samordningen med viss annan lagstiftning därigenom kommer att underlättas. Genom samråd och annan planering anser regeringen att många konflikter kan förebyggas. NRI:s karaktär av miljölagstiftning anges genom den föreslagna lagtekniska lösningen förstärkt. Genom NRL får en framtida miljölagstiftning en räckvidd som täcker alla de lagar som är anknutna till NRL. Lagen bör därför i sin helhet ingå i en framtida miljöbalk. Genom att inordna föreskrifter motsvarande NRLs i miljöbalken skärps kraven på att samhällsplaneringen sker på ett miljömedvetet sätt. Detta innebär bl.a. att en god miljö kan skapas både i fråga om bostäder och arbetsplatser och i den omgivande miljön. Tillståndsfrågor för olika exploateringsföretag skall prövas mot dessa betingelser

och i ett långsiktigt perspektiv. Endast härigenom kan enligt regeringen miljöfrågorna få en garanterad, central plats i den fysiska planeringen och vid utnyttjandet av gemensamma resurser.

## Utskottet

I betänkandet 1990/91:BoU18 kommer bostadsutskottet senare under våren 1991 att överväga förslag i propositionen 1990/91:90 En god livsmiljö jämte motioner bl.a. såvitt avser frågan om miljökonsekvensbeskrivningar. I samband härmed kommer utskottet att bl.a. ta ställning till om NRL kan anses motsvara de krav som bör ställas på lagen, om lagen behöver revideras samt om det av regeringen föreslagna tillvägagångssättet att ge lagen en central roll när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar bör förverkligas.

I detta yttrande tar bostadsutskottet upp den fråga som i sammanhanget får anses relevant för jordbruksutskottet vid den kommande bedömningen av innehållet i en miljöbalk och som alltså såvitt rör bostadsutskottets befattning med ärendet gäller huruvida NRL skall ingå i en miljöbalk.

I de fortsatta övervägandena utgår bostadsutskottet från att en miljöbalk kommer att skapas. Det får anses ankomma på jordbruksutskottet att ytterligare bereda denna fråga.

Som framgått av den ovan lämnade redovisningen är regeringens uppfattning att NRL i sin helhet skall ingå i en miljöbalk. Utan att föregripa de kommande ställningstagandena om hur de föreskrifter som i balken kommer att motsvara NRL skall utformas delar utskottet regeringens uppfattning om att "NRL-föreskrifter" bör tas in i balken. Det får därvid anses lämpligt att de mot NRL svarande föreskrifterna tas in som en särskild avdelning i balken och att de därmed hålls samman så som för närvarande eller så som kan bli följderna bl.a. av om lagen kompletteras med ett kapitel om miljökonsekvensbeskrivningar. Utskottet finner anledning stryka under att miljöfrågorna — om "NRL" ingår i miljöbalken — får en central plats i den fysiska planeringen och i samhällsplaneringen i vid mening. Bostadsutskottet finner det också viktigt att framhålla att NRLs karaktär av paraplylag bör bestå även i en miljöbalk. Till denna fråga får utskottet anledning att återkomma i det ovan nämnda betänkandet.

Motionerna Jo751 (mp) yrkande 8 och Jo792 (c) yrkande 2 om omfattningen av en miljöbalk väcktes under allmänna motionstiden 1991, dvs. innan innehållet i propositionen var känt. Även om frågan primärt inte faller inom bostadsutskottets beredningsområde kan utskottet konstatera att ett förverkligande av regeringens förslag till utformning av miljöbalk innebär att vad i motionerna förordats i allt väsentligt kommer att tillgodoses.

Stockholm den 25 april 1991

*Agne Hansson*

Närvarande: Agne Hansson (c), Oskar Lindkvist (s), Magnus Persson (s), Knut Billing (m), Lennart Nilsson (s), Erling Bager (fp), Hans Göran Franck (s), Nils Nordh (s), Rune Evensson (s), Gunnar Nilsson (s), Jan Sandberg (m), Siw Persson (fp), Birger Andersson (c), Jan Strömdahl (v), Kjell Dahlström (mp), Britta Sundin (s) och Nils Fredrik Aurelius (m).